

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 4Shk/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 1019200601
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2024
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:1019200601.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. v právnej veci žalobcu: SWS Distribution, a. s., so sídlom Studená 5, Bratislava, IČO: 35 816 473, právne zastúpený: Bartová, Kováčsová & Partners, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom: Majzonovo námestie 2, Nové Zámky, proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom Drieňová 24, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2015/KH/R/2/010 zo dňa 31. marca 2015 v spojení s rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov č. 2014/KH/1/1/012 zo dňa 02. júna 2014, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. júna 2021, č. k. 1S/93/2019-296 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave - č. k. 1S/93/2019-296 zo dňa 24. júna 2021 - sa v časti prvého výroku nasledovného znenia: „Krajský súd v Bratislave preskúmané rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu číslo 2015/KH/R/2/010 zo dňa 30.03.2015 v spojení s rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odbor kartelov číslo 2014/KH/1/1/012 zo dňa 02.06.2014 mení v časti výroku II., ktorým bola žalobcovi uložená pokuta nasledovne: "podnikateľovi SWS Distribution a.s., IČO: 35 816 473, so sídlom Studená 5, Bratislava, ukladá podľa § 38 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. za konanie uvedené v bode I. výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia pokutu vo výške 71 412 eur, ktorú je povinný uhradiť do 60 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku na účet Protimonopolného úradu SR č. XXXXXXXXXXXX, ŠP: XXXX, KS: XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX vedený v Štátnej pokladnici Bratislava." a v časti tretieho výroku o náhrade trov konania - z r u š u j e a v e c s a v t o m t o r o z s a h u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e S p r á v n e m u s ú d u v B r a t i s l a v e .

O d ô v o d n e n i e

I.

Administratívne konanie, predchádzajúce konanie na Krajskom súde v Bratislave (sp. zn. 1S/121/2015) a nadväzujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 6Sžhk/1/2017)

1. Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky ako orgán konajúci podľa § 18 ods. 1 zák. č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „136/2001 Z. z.“ alebo „zákon o hospodárskej súťaži“) rozhodnutím zo dňa 31. marca 2015, č. 2015/KH/R/2/010 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“) postupom podľa § 59 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) zamietla (okrem iných) rozklad žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov (ďalej aj ako „úrad“ alebo „prvostupňový orgán“) č. 2014/KH/1/1/012 zo dňa 02. júna 2014 (ďalej aj ako „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým bolo rozhodnuté, že konanie žalobcu a ďalších účastníkov spočívajúce v dohode o priamom alebo nepriamom určení ceny tovarov prostredníctvom zavedenia manipulačného poplatku vo výške 1,- Eur bez DPH je dohodou obmedzujúcou súťaž, ktorá má za cieľ obmedzenie súťaže na relevantnom trhu distribúcie informačných technológií a doplnkového sortimentu na území Slovenskej republiky a ktorá je podľa ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a s § 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. zakázaná, za čo bola v zmysle § 38 ods. 1 zák. č. 136/2001 Z. z. uložená žalobcovi pokuta vo výške 142.823,- Eur s povinnosťou uhradiť ju do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.
2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 1S/121/2015-221 zo dňa 27. októbra 2016 postupom podľa § 198 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zmenil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu v časti výroku II., ktorým bola uložená pokuta žalobcovi tak, že žalobcovi uložil podľa § 38 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. za konanie uvedené v bode I. výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia pokutu vo výške 14.282,30 Eur, ktorú mu uložil zaplatiť na účet žalovaného do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň rozhodol o trovách konania, a to tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.
3. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že na základe doručeného podnetu o zavedení manipulačného poplatku vo výške 1,- Eur niekoľkými distribútormi informačnej technológie a doplnkového sortimentu v priebehu jedného týždňa, začal úrad prešetrovanie správania spoločností ASBIS SK, spol. s r. o., eD' system Slovakia, s. r. o., ABC Data, s. r. o. a AT Computer, s. r. o. V priestoroch týchto podnikateľov úrad vykonal inšpekcie. Na základe informácií z týchto inšpekcií, úrad následne vykonal inšpekciu aj v priestoroch žalobcu a spoločnosti WESTech, spol. s r. o. Spoločnosť AT Computer, s. r. o. následne podala voči uskutočnenej inšpekcii v jej priestoroch žalobu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, na základe ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) vydal dňa 17. októbra 2013 rozsudok sp. zn. 4Sžz/1/2013, ktorým zakázal úradu použiť v konaní časť, počas inšpekcie získaných informácií, ktoré boli získané v rozpore so zákonom.
4. Na základe dôkazov získaných počas inšpekcií začal úrad dňa 20. mája 2013 konanie č. 0010/OKT/2013 voči žalobcovi a spoločnostiam ASBIS SK, spol. s r. o., eD'system Slovakia, s. r. o., ABC Data, s. r. o., AT Computer, s. r. o. vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž a zosúladeného postupu podľa § 4 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zák. č. 136/2001 Z. z. Úrad viedol počas konania aj rokovanie o urovaní s účastníkmi konania eD'system Slovakia, s. r. o., ABC Data, s. r. o. a AT Computer, s. r. o., avšak všetky rokovania boli ukončené bez urovnania. Zo spisového materiálu vyplýva, že účastníci konania, s výnimkou žalobcu, v čase od 05. marca 2013 do 11. marca 2013 zaviedli manipulačný poplatok vo výške 1,- Eur za každú vystavenú faktúru pre zákazníka, a to spoločnosť ASBIS SK, spol. s r. o. dňa 05. marca 2013, eD'system Slovakia, s. r. o. dňa 06. marca 2013, ABC Data, s. r. o. dňa 08. marca 2013, AT Computer, s. r. o. dňa 11. marca 2013.
5. Z dôkazov v administratívnom spise bolo podľa správneho súdu zrejmé, že o obsahu dohody boli informovaní všetci účastníci konania a s výnimkou žalobcu existovali dôkazy, že výslovne aj potvrdili, že s obsahom dohody súhlasia.
6. Správny súd ďalej uviedol, že žalobca síce ako jediný nezaviedol manipulačný poplatok do praxe a úrad ani nezískal dôkaz o jeho výslovnom súhlase s dohodou, ale zo získaných dôkazov je možné

konštatovať aj jeho zapojenie sa do plánu zaviesť dohodnutý manipulačný poplatok. Spoločnosť mala za účelom realizácie zavedenia poplatku pripravené oznámenie, ktoré malo byť zaslané hromadným e-mailom zákazníkom. Taktiež bol pripravený systém pre manuálne nahadzovanie manipulačného poplatku na faktúry a v spolupráci s externou firmou bol pripravovaný aj systém, ktorý mal automaticky vkladať manipulačný poplatok do každej faktúry. Plánovaný dátum zavedenia manipulačného poplatku sa zhoduje s termínom, o ktorom boli oboznámení ostatní účastníci dohody. V plánovanom termíne k zavedeniu manipulačného poplatku u žalobcu nedošlo iba vzhľadom na negatívne reakcie zákazníkov na zavedenie manipulačného poplatku ostatnými účastníkmi konania. V tejto súvislosti súd poukázal na e-mail zo dňa 18. marca 2013, z ktorého vyplýva, že predseda dozornej rady žalobcu rozhodol o tom, že manipulačný poplatok žalobca nezavedie s tým, že uviedol: „ platí to, čo jsem řekl při návštěvě u nás, tedy že v naší situaci budeme přistupovat jen na dohody, které pro nás budou výhodné. Tato dohoda rozhodně výhodná není“. Z uvedeného je zřejmé, že bol o dohode o manipulačnom poplatku informovaný, avšak v konečnom dôsledku ju žalobca vyhodnotil pre seba ako nevýhodnú. I keď manipulačný poplatok žalobca nezaviedol, nijako nepreukázal, že o tomto svojom zámere neaplikovať dohodu informoval aj ostatných účastníkov dohody spôsobom ako to požaduje ustálená judikatúra, t. j. že podnikateľ sa musí jednoznačne distancovať od protiprávneho správania. Žalobca teda zjavne nakladal s informáciami vo svoj prospech a ostatných neinformoval o tom, že sa do spoločného postupu nezapojí, čo u nich mohlo vyvolávať dojem, a zjavne aj vyvolávalo, že je účastníkom dohody. Ak by s informáciami o plánovanom zavedení manipulačného poplatku nepracoval, nie je potom zřejmé prečo by zvažoval zaviesť poplatok rovnakého druhu a v rovnakej výške ako jeho konkurenti a dokonca s plánom jeho zavedenia v čase, ktorý bol dohodnutý medzi konkurenciou, ktorá tento aj reálne zaviedla a navyše, keď v konečnom dôsledku takýto poplatok vyhodnotil pre seba dokonca ako nevýhodný.

7. Správny súd uviedol, že z dôkazov vyplýva, že komunikácia medzi účastníkmi dohody pokračovala aj po zavedení manipulačného poplatku, kedy sa vzájomne informovali o reálnom zavedení poplatku u jednotlivých účastníkov konania, o spôsobe jeho účtovania, ako aj o dodržiavaní, či porušovaní dohodnutých podmienok. Zo spisového materiálu je zřejmé, že účastníci dohody mali informácie o realizácii dohody aj od svojich zákazníkov. Dňa 05. apríla 2013, t. j. 1 mesiac po zavedení manipulačného poplatku, zaslal konateľ spoločnosti ABC Data, s. r. o. e-mail konateľom eD'system Slovakia, s. r. o. a ASBIS SK, spol. s r. o., ktorým ich informoval o výsledkoch prieskumu dodržiavania dohody o zavedení manipulačného poplatku, ktorý si sám urobil. Za svoju spoločnosť uviedol, že manipulačný poplatok účtuje v súlade s dohodou. Upozornil však, že podľa jeho informácií spoločnosti eD'system Slovakia, s. r. o. a ASBIS SK, spol. s r. o. odpúšťajú zákazníkom účtovanie manipulačného poplatku. Účastníci si navzájom zdôvodňovali postup pri účtovaní zavedeného poplatku, resp. uplatňovaný odlišný postup, ako bol dohodnutý. Prostredníctvom zdôvodnenia a dôkazov zhromaždených prvostupňovým orgánom, že účastníci dohody medzi sebou komunikovali aj po zavedení poplatku, jej plnenie si overovali priamo u zákazníkov a kritizovali sa za odpúšťanie poplatkov. Účastníci konania, ktorí zaviedli manipulačný poplatok tento prestali účtovať v nasledovnom poradí, spoločnosť eD'system Slovakia, s. r. o. dňa 20. marca 2013, ASBIS SK, spol. s r. o. dňa 15. apríla 2013, AT Computer, s. r. o. dňa 16. apríla 2013, ABC Data, s. r. o. dňa 19. apríla 2013.

8. U žalobcu bol rozhodujúci dôkaz preukazujúci to, že sa napokon po zvážení reakcií zákazníkov na trhu voči zavedeniu poplatku u iných účastníkov dohody rozhodol do dohody nezapojiť, t. j. deň 18. marec 2013. Správny súd zdôraznil, že zo zhromaždených dôkazov vyplýva, že zavedenie manipulačného poplatku vo výške 1,- Eur na každú faktúru a postup pri jeho zavádzaní bol účastníkmi konania spoločne dohodnutý a koordinovaný.

9. Úrad (prvostupňový orgán) v správnom konaní číslo 0010/OKT/2013, vydal dňa 02. júna 2014 rozhodnutie č. 2014/KH/1/1/012, ktorým rozhodol tak, že:

I. konanie podnikateľov

- ASBIS SK, spol. s r. o., IČO: 31 382 541, so sídlom Tuhovská 33, 831 06 Bratislava, v konaní zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Chabadová, s. r. o., Pri Starej prachárni 13, 831 04 Bratislava v čase od 14.02.2013 do 15.04.2013,

- eD' system Slovakia, s. r. o., IČO: 36 413 658, so sídlom Stará Vajnorská 21, 831 04 Bratislava, v konaní zastúpený spoločnosťou NITSCHNEIDER & PARTNERS, advokátska kancelária, s. r. o., Cintorínska 3/A, 811 08 Bratislava v čase od 07.02.2013 do 05.04.2013,
- ABC Data, s. r. o., IČO: 36 726 630, so sídlom Palisády 33, 811 06 Bratislava, v konaní zastúpený spoločnosťou BUŽEK & TEREM advokáti, s. r. o., Mariánska 12, 811 08 Bratislava v čase od 07.02.013 do 19.04.2013,
- AT Computer, s. r. o., IČO: 31 611 559, so sídlom Framborská 253, 010 01 Žilina, v konaní zastúpený spoločnosťou Havel, Holásek & Partners, s. r. o., Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava v čase od 14.02.2013 do 16.04.2013 a
- SWS Distribution, a. s., IČO: 35 816 473, so sídlom Studená 5, 821 04 Bratislava, v konaní zastúpený spoločnosťou Patakyová, Bartová, Kováčsová, s. r. o., Advokátska kancelária, J. M. Hurbana 2, 940 01 Nové Zámky v čase od 14.02.2013 do 18.03.2013,

spočívajúce v dohode o priamom, alebo nepriamom určení ceny tovarov prostredníctvom zavedenia manipulačného poplatku vo výške 1,- Eur bez dane z pridanej hodnoty, je dohodou obmedzujúcou súťaž, ktorá má za cieľ obmedzenie súťaže na relevantnom trhu distribúcie informačných technológií a doplnkového sortimentu na území Slovenskej republiky a ktorá je podľa ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení § 4 ods. 2 písm. a) a s § 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. zakázaná.

II. Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky za konanie uvedené v bode I. výrokovej časti tohto rozhodnutia uložil:

- a) podnikateľovi ASBIS SK, spol. s r. o., IČO: 31 382 541, so sídlom Tuhovská 33, 831 06 Bratislava, pokutu vo výške 2.062.857,- Eur (slovom dva milióny šesťdesiatdvatisíc osemstopäťdesiatšesťdesiat eur),
 - b) podnikateľovi eD' system Slovakia, s. r. o., IČO: 36 413 658, so sídlom Stará Vajnorská 21, 831 04 Bratislava, pokutu vo výške 1.246.621,- Eur (slovom jeden milión dvestoštyridsaťšesťtisíc šesťstodvadsaťjeden eur),
 - c) podnikateľovi ABC Data, s. r. o., IČO: 36 726 630, so sídlom Palisády 33, 811 06 Bratislava, pokutu vo výške 246.240,- Eur (slovom dvestoštyridsaťšesťtisíc dvestoštyridsať eur),
 - d) podnikateľovi AT Computer, s. r. o., IČO: 31 611 559, so sídlom Framborská 253, 010 01 Žilina, pokutu vo výške 582.641,- Eur (päťstoosemdesiatdvatisíc šesťstoštyridsaťjeden eur),
 - e) podnikateľovi SWS Distribution, a. s., IČO: 35 816 473, so sídlom Studená 5, 821 04 Bratislava, pokutu vo výške 142.823,- Eur (slovom stoštyridsaťdvatisíc osemstodvadsaťtri eur),
- ktorú boli všetci vyššie uvedení podnikatelia povinní uhradiť do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. XXXXXXXXXXXX, ŠP: XXXX, KS: XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX vedený v Štátnej pokladnici Bratislava.

10. Za základ pre výpočet pokuty bol vzatý obrat dosahovaný na území Slovenskej republiky, predstavujúcej v tomto prípade priestorový relevantný trh. To, že časť obratu sa týka zahraničných predajov neznamená, že v tomto prípade išlo o obrat dosahovaný mimo územia zadaného relevantného trhu. Išlo o obraty podnikateľov pôsobiacich na vymedzenom relevantnom trhu, ktorým je územie Slovenskej republiky a nie územie iných štátov. Úrad nevyčleňoval, a teda nezohľadňoval obraty dosiahnuté za predaje do zahraničia, nakoľko z dôkazov, ktoré mal k dispozícii a ktoré preukazovali existenciu dohody, vyplynulo, že sa účtovanie poplatku malo týkať všetkých skupín predajov. Účastníci konania sa dohodli na účtovaní poplatku všetkým klientom za každú faktúru a predaje do zahraničia z dohody nevyklúčili, preto nebol, ani podľa žalovaného, dôvod vyčleňovať tieto predaje z relevantného obratu. Súťaž medzi účastníkmi dohody prebiehala na Slovensku, a teda aj keď časť predajov smerovala do zahraničia k súbehu dopytu a ponuky, a tým k obmedzeniu súťaže, došlo na území Slovenskej republiky. Na tom závere nemenila nič ani skutočnosť, resp. námietka, že tieto poplatky nemuseli byť vždy účtované u všetkých účastníkov dohody. Napriek dojednaniu účastníkov konania, podľa ktorého z dohody neboli výnimky pre určité typy predajov, účastníci ju neaplikovali vždy rovnako a aj sa odchyľovali od nej. Žalovaný v tejto súvislosti vychádzal z dôkazov preukazujúcich predmet dohody a nezakladal svoje závery na internom rozhodnutí jedného účastníka konania ako namietala spoločnosť ABC Data, s. r. o. Nebolo preukázané, že by zahraničné predaje boli z protisúťažného správania vylúčené alebo, že by sa na ne vzťahoval nejaký iný režim.

11. Proti tomuto rozhodnutiu podali všetci účastníci konania rozklady, o ktorých žalovaný rozhodol tak, že rozhodnutím č. 2015/KH/R/2/010 zo dňa 31. marca 2015 ich zamietol a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil.

12. V preskúmvanej veci bolo podľa názoru krajského súdu dostatočným spôsobom preukázané, že k protiprávnemu konaniu žalobcu nepochybne došlo.

13. Správny súd uviedol, že dohoda a zosúladený postup podnikateľov, ako aj rozhodnutie združenia podnikateľov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže, sú zakázané, ak zákon neustanovuje inak. Ak bol preukázaný protisúťažný cieľ dohody, nie je potrebné skúmať jej efekty na trhu. Medzi najzávažnejšie kartelové dohody, tzv. ťažké kartely (hard core cartel), patrí dohoda o cenách, záväzok obmedzenia alebo kontroly výroby, odbytu, technického rozvoja alebo investícií, rozdelenie trhu alebo zdrojov zásobovania a dohody vo verejnom obstarávaní tzv. bid rigging. Za dohodu obmedzujúcu súťaž je v súťažnom práve teda považované správanie, ak sa účastníci pridržajú spoločného plánu, ktorý obmedzuje ich individuálne obchodné správanie určením určitých hraníc ich vzájomného správania sa ako aj nekonania určitým spôsobom na trhu.

14. S poukazom na argumentáciu žalobcu, ako aj na zistený skutkový stav veci bolo v konaní nepochybne preukázané, že žalobca účastníkom dohody, ktorá je zakázaná podľa zák. č. 136/2001 Z. z., bol. Konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž bolo naplnené správaním sa žalobcu prostredníctvom konania jeho zamestnanca - technického riaditeľa, ako tvrdí žalobca, a teda vyjadrením zámeru správať sa na trhu určitým spôsobom. Ani sám žalobca nepoprel, že bol pripravený návrh oznámenia zákazníkom o zavedení poplatku a tiež bola kontaktovaná aj spoločnosť Cybersoft za účelom prípravy systému na nahadzovanie poplatku. Podľa názoru krajského súdu uvedené konanie žalobcu bolo možné považovať za konkludentný prejav súhlasu žalobcu s účastníkom dohody. Tvrdenie žalobcu o nepreukázaní spáchania správneho deliktu žalobcom by bolo udržateľné za predpokladu, že zamestnanci žalobcu by sa nezaoberali prípravou zavedenia poplatku do praxe. Krajský súd sa v tomto smere stotožnil s tvrdením žalovaného, že zamestnanci vykonávajú svoju činnosť v súlade s pokynmi zamestnávateľa, čím bola účasť žalobcu na predmetnej dohode preukázaná. Jednoznačne v zmysle ustálenej judikatúry platí, že konanie zamestnancov sa považuje za konanie zamestnávateľa. Krajský súd prihliadol i na skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že počas sporného obdobia otvorene prejavil svoj záujem nezúčastniť sa na karteli, resp. v ňom nepokračovať.

15. V tejto súvislosti správny súd upozornil, že článok 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa uplatní vtedy, keď existuje zhoda vôle najmenej dvoch strán, ktorej forma nie je podstatná, pokiaľ je verným vyjadrením tejto vôle. Preto v prípade nedostatku dôkazov spôsobilých priamo preukázať dĺžku trvania porušenia je žalovaný povinný predložiť aspoň dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízky z hľadiska času tak, aby bolo možné dôvodne pripustiť, že toto porušenie trvalo nepretržite medzi dvoma stanovenými dátumami. Aj keď obdobie medzi dvoma prejavmi určitého protisúťažného správania predstavuje relevantné kritérium na stanovenie nepretržitej povahy porušenia, nič to nemení na tom, že otázku je potrebné skúmať v kontexte fungovania daného kartelu. Podľa názoru krajského súdu v preskúmvanej veci bolo dostatočne preukázané, že k protiprávnemu konaniu žalobcu nepochybne došlo, avšak výšku uloženej sankcie vzhľadom na okolnosti prípadu krajský súd nepovažoval za primeranú, a preto preskúmvané rozhodnutie v časti výšky uloženej pokuty zmenil.

16. Správny súd argumentoval, že úrad za porušenie ustanovení zák. č. 136/2001 Z. z. uloží pokutu podnikateľovi do 10 % z obratu za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie. Úrad pri ukladaní pokuty posudzuje závažnosť a dĺžku trvania porušovania ustanovení zákona o hospodárskej súťaži, porušovania ustanovení osobitného predpisu alebo porušovania podmienky, povinnosti alebo záväzku uloženého rozhodnutím úradu. Úrad pri posudzovaní závažnosti porušovania berie do úvahy jeho povahu, skutočný dopad na trh a tam, kde je to účelné veľkosť relevantného trhu. Okrem týchto kritérií úrad pri ukladaní pokuty berie do úvahy aj iné skutočnosti, najmä napr. opakované porušovanie tým istým podnikateľom, porušovanie zákona za účelom získania majetkového prospechu a podobne.

17. Krajský súd zdôraznil, že pokuta z hľadiska generálnej prevencie má represívny charakter a jej výška, pokiaľ má mať aj odstrašujúci efekt a súčasne motivovať podnikateľa k dodržiavaniu zákona, má byť uložená tak, aby presiahla nadobudnutý majetkový prospech (dosiahnutý z uvedených praktík). Pokiaľ žalovaný aplikujúci kritériá § 38 ods. 10 zák. č. 136/2001 Z. z. pri uložení pokuty v prejednávanej veci použil v konaní zadovážené dôkazné prostriedky, ktorými boli hlavne listinné dôkazy a uložil pokutu predstavujúcu 1 % z obratu za účtovné obdobie predchádzajúce vydaniu

rozhodnutia, krajský súd konštatoval, že uloženie sankcie zjavne nezodpovedajúcej povahy a závažnosti správneho deliktu je v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy SR.

18. Krajský súd v danej súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. v rozhodnutí sp. zn. 3Sžo 16/2009, z ktorého vyplýva právny názor, že: „...Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou. V danom prípade s čl. 1 ods. 1 a s čl. 50 ods. 6. Právna istota a spravodlivosť ako princípy materiálneho právneho štátu, podľa názoru súdu, nepripúšťajú v individuálnych prípadoch aplikovanie sankcií, ktoré sú zjavne neproporcionálne a neprimerané povahy skutku a jeho dôsledkom, a to ani vtedy, ak zákonodarca v záujme generálnej prevencie chcel prísnosťou a určením výšky uloženej sankcie bez úpravy kritérií jej uloženia chrániť závažný verejný záujem. Súd je však pri ukladaní sankcie povinný vychádzať z princípu prísne individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý má svoju mieru závažnosti a dôsledkov. Nijaký právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum. Dôležitým materiálnym znakom právneho štátu je aj existencia kritérií, podľa ktorých sa vysvetľuje a uplatňuje každá právna norma (citácia Drgonec: Ústava SR - Komentár, Heuréka 2004, strana 57-58)...“.

19. Pokiaľ ide o výšku uloženej sankcie, krajský súd dospel k záveru, že v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu (závažnosť, dĺžka konania a následky), preto považoval uloženie sankcie v sume 142.823,- Eur za neprimerané okolnostiam prípadu a súčasne nezodpovedajúce požiadavke generálnej prevencie. Podľa krajského súdu bolo potrebné, aby pokuta presahovala dosiahnutý majetkový prospech z porušovania zákona, a to z toho dôvodu, aby predstavovala pre podnikateľa dostatočne odstrašujúci faktor nedopúšťať sa ďalšieho porušovania zákona a zároveň, aby ho dostatočne potrestala za protiprávne správanie. Toto kritérium sa uplatní, keď je možné vyčíslieť majetkový prospech získaných súvislostí s protiprávnym konaním.

20. Podľa súdnej praxe, pri ukladaní pokút je potrebné uplatniť správne uváženie s prihliadnutím na podstatné faktory, najmä pri určení výšky pokuty, pričom musí správny orgán brať do úvahy závažnosť porušenia predpisov, následky a dobu trvania protiprávnosti. Zákon stanovuje rozpätie sadzby (v tomto prípade do 10 % z obratu), ktoré nemôže zvädzať k uloženiu pokuty v neprimeranej výške.

21. V preskúmvanej veci krajský súd skonštatoval, že potrestanie žalobcu bolo neprimerané, a to hlavne pri zohľadnení skutočností, že z účasti na dohode nemal žiaden majetkový prospech, dohodu nezaviedol vôbec do praxe, a preto pokuta určená úradom už neplní represívny účel, ale nastupuje účel likvidačný. V konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu, a to s ohľadom na závažnosť, ako aj dĺžku protiprávneho konania, preto krajský súd považoval uloženie sankcie vo výške 0,1 % z obratu za primerané okolnostiam prípadu, najmä dĺžke konania a súčasne aj zodpovedajúce požiadavke generálnej prevencie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, krajský súd s poukazom na § 198 ods. 1 písm. a) SSP, preskúmvané rozhodnutie žalovaného v časti výšky uloženej pokuty zmenil tak, že žalobcovi uložil podľa § 38 ods. 1 zák. č. 136/2001 Z. z. pokutu vo výške 0,1 % z obratu.

22. Z rozhodnutia žalovaného je zrejmé, že pri aplikovaní procesných ustanovení sa úrad riadil časom začatia správneho konania, ktoré bolo začaté dňa 20. mája 2013, t. j. postupoval podľa ustanovení zák. č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2014. Od 01. júla 2014 nadobudla účinnosť novela zákonom č. 151/2014 Z. z. Podľa § 44d ods. 1 tejto novely, konania začaté a neukončené do 30. júna 2014 sa dokončia podľa ustanovení zákona účinných od 01. júla 2014. Žalovaný preto v danom prípade mal aplikovať procesné ustanovenia účinné od 01. júla 2014. V čase uzatvorenia a aplikovania dohody v praxi bol účinný zákon č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2014. Úrad preto hmotnoprávne postupoval podľa zákona v znení účinnom do 30. júna 2014 a pri ukladaní pokuty aplikoval zákon v znení účinnom do 30. júna 2014 podľa prechodných ustanovení k novele č. 151/2014 Z. z., v zmysle § 44d ods. 2 na ukladanie pokút za porušenie ustanovení predpisov účinných do 30. júna 2014 sa použijú ustanovenia zákona účinné od 01. júla 2014, ak sú pre podnikateľa priaznivejšie. V tomto prípade nová úprava nie je pre pokutovaných podnikateľov priaznivejšia. Z rozhodnutia žalovaného vyplynul právny názor, že vzhľadom na vyššie uvedené, t. j. že novela účinná od 01. júla 2014 neprinesla zmeny relevantné pre posúdenie tohto prípadu, nebolo potrebné v ďalšom texte podľa žalovaného rozlišovať medzi znením zákona účinným do 30. júna 2014 a znením účinným po 01. júla 2014.

23. Proti rozsudku krajského soudu podal kasačnou stížnost žalovaný, který odůvodnil ustanovením § 440 ods. 1 písm. g) SSP (nesprávně právně posouzení věci krajským soudem). Uvedl v nej, že sa nestotožňuje s rozhodnutím v časti týkajúcej sa posúdenia výšky pokuty, keď krajský súd nesprávne aplikoval § 38 zák. č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2014 a v dôsledku tohto nesprávneho právneho posúdenia výrazne znížil uloženú pokutu. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. októbra 2016, č. k. 1S/121/2015-221 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. Podľa názoru žalovaného, mal súd vychádzať z kritérií § 38 zák. č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2014, podľa ktorého úrad pri ukladaní pokuty posudzuje závažnosť a dĺžku trvania porušovania ustanovení zákona, porušovania ustanovení osobitného predpisu alebo porušovania podmienky, povinnosti alebo záväzku uloženého rozhodnutím úradu. Úrad pri posudzovaní závažnosti porušovania berie do úvahy jeho povahu, skutočný dopad na trh a tam, kde je to účelné, veľkosť relevantného trhu. Okrem týchto kritérií prihliada aj na iné skutočnosti, najmä opakované porušovanie tým istým podnikateľom, odmietnutie spolupráce s úradom, postavenie podnikateľa ako pôvodcu alebo iniciátora porušovania, získanie majetkového prospechu v dôsledku porušovania alebo neplnenia dohody obmedzujúcej jej súťaž v praxi.

25. Krajský súd podľa žalovaného nesprávne právně posúdil predovšetkým závažnosť protiprávneho konania na základe úradom zisteného skutkového stavu a zhromaždených dôkazov, ako aj ďalšie faktory rozhodujúce pre uloženie pokuty, ktoré z dôkazov zhromaždených úradom vyplývali.

26. Ak krajský súd nahradil výrok úradu o uložení pokuty, mal toto rozhodnutie dostatočne odôvodniť, čo však neurobil. Nespochybnil pritom žiaden z vecných a právnych záverov úradu, pričom pokutu výrazne znížil. Jediné konkrétnejšie odôvodnenie záveru súdu spočívalo iba v tom, že žalobca nedosiahol majetkový prospech a dohodu nezaviedol do praxe, a teda sa mu javila pokuta vo výške 1 % z relevantného obratu ako neprimeraná. Žalovanému nebolo zrejmé, ako krajský súd v konečnom dôsledku závažnosť posudzovaného konania posúdil, keďže poukazoval iba na to, že nebol dosiahnutý majetkový prospech, od ktorého sa závažnosť priamo neodvíja. Nie je z jeho postupu zrejmé, ako také výrazné zníženie pokuty zohľadňuje potrebu generálnej prevencie, na ktorú mal súd tiež prihliadať. Rozhodnutie krajského súdu obsahuje všeobecný odkaz na závažnosť protiprávneho konania, na jeho dĺžku a generálnu prevenciu, čo je pre žalovaného nepostačujúce aj z pohľadu budúcej praxe pri ukladaní pokút. V záujme presvedčivosti súdnych rozhodnutí je preto nevyhnutné, aby súdne rozhodnutia obsahovali náležité odôvodnenie.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanej kasačnej stížnosti žalovaného proti rozsudku krajského súdu č. k. 1S/121/2015-221 zo dňa 27. októbra 2016 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu rozsudkom sp. zn. 6Sžhk/1/2017 zo dňa 20. marca 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

28. Najvyšší súd ustálil, že jeho úlohou bolo posúdiť, či v predmetnej veci boli splnené zákonné podmienky pre sankčný postih žalobcu v zmysle § 38 ods. 1 zák. č. 361/2001 Z. z., keď zároveň uviedol, že skutok tak, ako bol zistený správnym orgánom, bol dostatočným spôsobom preukázaný a správne právně posúdený tak správnym orgánom, ako aj súdom prvého stupňa.

29. Kasačný súd sa však nestotožnil s posúdením neprimeranosti pokuty správnym súdom (k tomu pozri 79 rozsudku najvyššieho súdu). V tejto súvislosti uviedol, že krajský súd na základe vyhodnotenia zisteného skutkového stavu a okolností danej veci dospel k záveru, že výška uloženej pokuty je vzhľadom na zisk dosiahnutý žalobcom v dôsledku protiprávneho konania neprimeraná, a preto ju podľa § 198 ods. 1 písm. a) SSP znížil, a to na 0,1 % obratu za účtovné obdobie predchádzajúce vydaniu rozhodnutia. Vychádzal zo skutočností, že v konaní nebol zistený finančný zisk žalobcu vyplývajúci z jeho nezákonného postupu, keďže v zmysle vyššie uvedeného ten predmetný manipulačný poplatok nezaviedol.

30. Najvyšší súd poukázal na to, že žalovaný pri určení výšky pokuty prihliadal v danom prípade na zistené poľahčujúce okolnosti, ktoré v odôvodnení svojho rozhodnutia špecifikoval, čo malo vplyv na určenie výšky uloženej pokuty. Vychádzal pritom z 1 % z obratu za predchádzajúce účtovné obdobie žalobcu, pričom vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neuplatnil posudzovanú dohodu v praxi a manipulačný poplatok neúčtoval, žalovaný znížil základnú sumu pokuty vo vzťahu k tomuto účastníkovi o 30 %. Ďalej vzal do úvahy aj skutočnosť, že účastníci konania, podľa zistení

žalovaného, patria medzi významných hráčov na vymedzenom relevantnom trhu a ich odhadovaný spoločný podiel tvorí viac ako polovicu trhu distribúcie informačných technológií. Protisúťažné konanie malo teda zasahovať väčšinu trhu danej distribúcie. Správanie účastníkov konania je potrebné hodnotiť ako veľmi závažné a nie je pritom podstatné, či účastníci konania boli úspešní v dosiahnutí schémy určenia cien alebo nie.

31. Najvyšší súd vo svojom zrušujúcom rozsudku potvrdil, že dohody obmedzujúce hospodársku súťaž (kartelové dohody) patria k základným a najnebezpečnejším formám protisúťažného konania, ktoré sú v prípade odhalenia prísne postihované. Ak podnikatelia, napriek uvedomeniu si ilegálnosti konania obmedzujúceho súťaž, hrozbe vysokého sankčného postihu, či v niektorých prípadoch trestných sankcií, vytvoria kartel, je na mieste pristúpiť k ich prísnemu potrestaniu, v rozsahu určenom zákonom.

32. Zníženie pokuty krajským súdom v tak výraznej výške nebolo - podľa kasačného súdu - v danom prípade opodstatnené. K výraznému znižovaniu ukladaných pokút za protisúťažné konanie môže dochádzať len pri aplikácii „Programu zhovievavosti“ (Leniency Programme), vo vzťahu k subjektom, ktoré prispievajú k odhaleniu protisúťažného správania podnikateľov. Zákon o ochrane hospodárskej súťaže vo svojom ustanovení § 38 ods. 10 a 11 v znení účinnom do 30. júna 2014 alebo v § 38d účinnom od 01. júla 2014 umožňuje úradu neuložiť pokutu alebo znížiť pokutu podnikateľovi za účasť v karteli, ktorá by inak bola za toto protiprávne správanie uložená. Neuložiť pokutu je možné iba jednému, a to prvému podnikateľovi, ktorý požiada úrad z vlastnej iniciatívy o neuloženie pokuty a súčasne predloží rozhodujúci dôkaz o existencii kartelu alebo predloží informácie a dôkazy rozhodujúce pre vykonanie inšpekcie. V prípade, že účastník kartelu predloží významný dôkaz, teda taký, ktorý sám o sebe nemusí byť dostatočný na preukázanie dohody obmedzujúcej súťaž, ale v spojení s informáciami, ktoré už má úrad k dispozícii, umožní dohodu preukázať, je možná redukcia pokuty až do výšky 50 % zo sankcie, ktorá by mu bola inak uložená. Znižovanie pokút v rámci „Programu zhovievavosti“ zaviedla do zákona o ochrane hospodárskej súťaže novela, účinná od 01. júla 2014 s tým, že pri ukladaní pokút za porušenie ustanovení účinných do 30. júna 2014, sa použijú ustanovenia zákona účinné od 1. júla 2014, ak sú pre podnikateľa priaznivejšie.

33. Kasačný súd potom vzhľadom na uvedené vyslovil názor, že v danom prípade nedošlo k situácii, kedy by mohlo dôjsť k uplatneniu „Programu zhovievavosti“ vo vzťahu k žalobcovi. Žalobca neprispel svojou vlastnou iniciatívou k odhaleniu alebo preukázaniu dohody obmedzujúcej súťaž. Za účasť v kartelovej dohode mu bola uložená pokuta, ktorá zohľadňovala poľahčujúce okolnosti, ktoré žalovaný vo svojom rozhodnutí vymenoval a na ktoré poukázal aj krajský súd, a to v dolnej hranici zákonom určeného rozpätia. Uvedené dôvody pre uloženie prísnejšieho postihu za jedno z najzávažnejších porušení hospodárskej súťaže nemohla ovplyvniť skutočnosť, že v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu.

34. Vychádzajúc z uvedeného mal najvyšší súd v skoršom kasačnom konaní za to, že neboli splnené predpoklady na zníženie pokuty uloženej na dolnej hranici zákonom určeného rozsahu v takom výraznom rozsahu, ako to učinil krajský súd, a to pod 50 % hranicou uloženej pokuty. Pokiaľ krajský súd považoval primeraný sankčný postih v rozsahu 0,1 % z obratu za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie, mal kasačný súd za to, že v danom prípade by nebol naplnený účel a zmysel „Programu zhovievavosti“ a nebol by zohľadnený fakt, že konanie žalobcu je kvalifikované ako jedna z najnebezpečnejších foriem protisúťažného konania, ktoré je potrebné prísne postihnúť, potom krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

35. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca v podanej žalobe okrem námietky smerujúcej k neprimerane vysokej pokute, namietal aj nesprávne zistenie skutkového stavu žalovaným, ktorý konanie žalobcu vyhodnotil ako účasť na dohode podnikateľov obmedzujúcej hospodársku súťaž, pričom však krajský súd vo výrokovej časti svojho rozsudku nerozhodol o námietke žalobcu smerujúcej voči nesprávne právne posúdeniu veci výroku I prvostupňového rozhodnutia v spojení s rozhodnutím žalovaného (k tomu pozri bod 9 tohto rozsudku), rozhodol len o výške pokuty.

36. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené zrušil skorší rozsudok krajského súdu vo veci, a to s poukazom na § 462 ods. 1 SSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

37. V ďalšom konaní mal krajský súd s prihliadnutím na účely sankčného postihu, ako aj generálnu prevenciu, s prihliadnutím na nesplnenie podmienok pre aplikáciu „Programu zhovievavosti“, a teda nemožnosti uloženia pokuty v čiastke nižšej ako 50 % pokuty uloženej správnym orgánom a s poukazom na právny názor vyslovený v zrušujúcom rozsudku najvyššieho súdu, opätovne rozhodnúť.

Zároveň kasačný súd poukázal na to, že žalobou boli napadnuté obe výrokové časti rozhodnutia žalovaného v spojitosti s prvostupňovým rozhodnutím, a preto je potrebné rozhodnúť aj o tej časti žaloby, o ktorej krajský súd nerozhodol.

38. Záverom najvyšší súd uviedol, že pri ukladaní pokuty formou moderácie, má správny súd v rámci ďalšieho konania vo veci posúdiť výšku pokuty aj s poukazom na judikát uverejnený pod č. 49 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 6/2018, podrobne sa zaoberajúci ukladaním pokút v súvislosti s aplikáciou „Programu zhovievavosti“, týkajúci sa obdobnej veci.

II.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave (č. k. 1S/93/2019-296 zo dňa 24. júna 2021) vydaný po zrušení skoršieho rozhodnutia vo veci najvyšším súdom (čl. I tohto rozsudku)

39. Po vrátení veci na ďalšie konanie (čl. I tohto rozsudku), krajský súd o podanej žalobe opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 1S/93/2019-296 zo dňa 24. júna 2021 - ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“ - a to tak, že moderoval výšku pokuty uloženú žalobcovi rozhodnutiami orgánov verejnej správy z pôvodnej sumy 142.823 Eur na sumu 71.412 Eur, ktorú zaviazal žalobcu zaplatiť do 60 dní od právoplatnosti rozsudku krajského súdu (prvý výrok napadnutého rozsudku). V súlade s pokynom kasačného súdu vysloveným v skoršom zrušujúcom rozsudku (k tomu pozri bod 35 tohto rozsudku), krajský súd rozhodol o zvyšnej časti žaloby tak, že túto zamietol (druhý výrok napadnutého rozsudku). O trovách konania rozhodol krajský súd tretím výrokom, a to tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal s odôvodnením, že tento bol síce v konaní čiastočne úspešný, avšak krajský súd uloženú pokutu len moderoval, keď samotný materiálny základ pre jej uloženie, t. j. porušenie zákonom uložených povinností žalobcom, bolo v konaní preukázané.

40. V súvislosti s protiprávnym konaním žalobcu, krajský súd v bode 78 napadnutého rozsudku uviedol, že vykonaným dokazovaním orgánu verejnej správy bolo jednoznačne preukázané, že žalobca sa svojím konaním dopustil konania spočívajúceho v dohode o priamom alebo nepriamom určení ceny tovarov prostredníctvom zavedenia manipulačného poplatku vo výške 1 Euro bez dane z pridanej hodnoty, čo bolo posúdené ako dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá má za cieľ obmedzenie súťaže na relevantnom trhu distribúcie informačných technológií a doplnkového sortimentu na území Slovenskej republiky, a ktorá je podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a s § 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. zakázaná. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku detailne opísal skutkové okolnosti protisúťažného konania príslušných subjektov a tieto následne právne posúdil tak odkazom na národnú právnu úpravu, ako aj na právo Európskej únie.

41. Podľa názoru krajského súdu bolo v preskúmvanej veci dostatočne preukázané, že k protiprávnemu konaniu žalobcu nepochybne došlo, čo potvrdil aj kasačný súd v rámci skoršieho (zrušujúceho) rozsudku vo veci (k tomu pozri čl. I tohto rozsudku).

42. K pokute, ktorá bola žalobcovi uložená rozhodnutiami orgánov verejnej správy (142.823 Eur) krajský súd uviedol, že túto „vzhľadom na okolnosti prípadu“ nepovažoval za primeranú, a preto ju moderoval.

43. V bode 90 napadnutého rozsudku poukázal na okolnosti, na ktoré žalovaný prihladal pri ukladaní pokuty a v základných črtách prezentoval spôsob výpočtu predmetnej pokuty orgánom verejnej správy. Následne akcentoval, že kartelové dohody patria k základným a najnebezpečnejším formám protisúťažného konania, a preto je na mieste „pristúpiť k ich prísnemu potrestaniu, v rozsahu určenom zákonom.“ (bod 92 napadnutého rozsudku).

44. V bodoch 93 až 96 napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, kedy je možné podľa právnej úpravy neuložiť za protisúťažné konanie pokutu, príp. túto znížiť až do výšky 50% zo sumy, ktorá by inak bola uložená subjektu, ktorý sa protisúťažného konania dopustil (tzv. „Program zhovievavosti“). Zároveň však uviedol (bod 94 napadnutého rozsudku), že v preskúmvanej veci nedošlo k situácii, kedy by mohlo dôjsť k uplatneniu tohto programu vo vzťahu k žalobcovi, keď tento neprispel svojou iniciatívou k odhaleniu alebo preukázaniu dohody obmedzujúcej súťaž. Krajský súd v uvedenom bode napadnutého rozsudku potvrdil, že „mu bola uložená pokuta, ktorá zohľadňovala poľahčujúce okolnosti, ktoré žalovaný vo svojom rozhodnutí vymenoval a to v dolnej hranici zákonom určeného rozpätia, ktorá bola ešte znížená o 30%.“.

45. Poukazujúc na skorší zrušujúci rozsudok najvyššieho súdu, krajský súd uzatvoril, že žalobcovi nemohla byť uložená pokuta nižšia ako 50% pokuty uloženej správnym orgánom, keď zároveň

doplnil, že suma „71.412 Eur predstavuje 50% sumy vyrubenej orgánom verejnej správy, zohľadňuje všetky okolnosti daného prípadu a javí sa ako dostatočne vysoká, spôsobilá odradiť žalobcu v budúcnosti od podobných praktík pri zohľadnení skutočnosti, že konanie žalobcu je kvalifikované ako jedna z najnebezpečnejších foriem protisúťažného konania, ktoré je potrebné prísne postihnúť.“ (bod 97 napadnutého rozsudku). Krajský súd napokon doplnil, že žalobca nepreukázal, že by uloženie predmetnej pokuty malo pre neho likvidačný charakter.

III.

Kasačná sťažnosť žalovaného

46. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 1S/93/2019-296 zo dňa 24. júna 2021 podal kasačnú sťažnosť žalovaný (ďalej aj ako „sťažovateľ“). Odôvodnil ju ustanoveniami § 440 ods. 1 písm. g), f) a i) SSP. V bode 6 kasačnej sťažnosti uviedol, že ju podáva proti časti rozsudku, resp. výroku, ktorým krajský súd zmenil uloženú pokutu. Sťažovateľ výslovne uviedol, že proti „časti rozsudku, resp. výroku, ktorým Krajský súd zamietol správnu žalobu a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, úrad kasačnú sťažnosť nepodáva.“.

47. Sťažovateľ poukázal na to, že podľa skoršieho zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu (sp. zn. 6Sžhk/1/2017), mal krajský súd prihliadať na judikát č. 49 (6/2018) - sp. zn. 3Sžh/2/2016, z ktorého vyplýva, že k „výraznému znižovaniu ukladaných pokút za protisúťažné konanie môže dochádzať len pri aplikácii „Programu zhovievavosti“ (Leniency Programme), vo vzťahu k subjektom, ktoré prispievajú k odhaleniu protisúťažného správania podnikateľov.“. Podľa názoru sťažovateľa, krajský súd nesprávne aplikoval na súdenu vec predmetný judikát a nesprávne aplikoval § 38 zákona č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom do 30.06.2014, čo viedlo opäť k neprimeranému zníženiu uloženej pokuty, a to bez náležitého odôvodnenia. Tieto okolnosti následne vyhodnotil ako nesprávne právne posúdenie veci, nerešpektovanie právne záväzného právneho názoru kasačného súdu a tiež ako porušenie práva na spravodlivý proces.

48. Podľa názoru sťažovateľa, najvyšší súd v skoršom zrušujúcom rozsudku vo veci nezaviazal krajský súd k tomu, aby pokutu moderoval, resp. ju automaticky znížil, ale aby v prípade, ak pristúpi k zníženiu pokuty, prihliadal na vyššie uvedený judikát. Krajský súd sa podľa názoru sťažovateľa nevysporiadal s tým, či je naozaj potrebné a účelné znižovať uloženú sankciu, resp. či sú vôbec naplnené okolnosti a dôvody na takýto postup vo vzťahu k žalobcovi.

49. Sťažovateľ poukázal na to, že pôvodne uložená pokuta (142.823 Eur) bola žalobcom uhradená v zákonom stanovenej lehote vykonateľnosti, teda v čase vydania druhostupňového rozhodnutia a dodal, že žalobca na trhu naďalej pôsobí, a preto sa jeho tvrdenia o likvidačnom účinku pokuty ukázali ako nepravdivé.

50. V súvislosti s rozhodnutím (judikátom - č. 49, 6/2018, sp. zn. 3Sžh/2/2016), na ktorý najvyšší súd odkázal krajský súd v novom konaní, sťažovateľ uvádza, že pokuta pôvodne moderovaná krajským súdom v uvedenej veci - pozn.: spoločnosť ASBIS SK spol. s r.o. - vo výške 0,1% z obratu za účtovné obdobie predchádzajúce vydaniu rozhodnutia správneho orgánu, bola následne rozhodnutím najvyššieho súdu (sp. zn. 3Sžh/2/2016) zmenená na 0,5% z uvedeného obratu, čo predstavuje 50% z pôvodne orgánom verejnej správy uloženej pokuty. Sťažovateľ pritom uviedol, že pokuta uložená žalobcovi v tejto veci (142.823 Eur), bola podstatne nižšia ako „východisková“ pokuta uložená tomuto inému účastníkovi kartelu (ASBIS SK spol. s r. o.), ktorému orgány verejnej správy pôvodne uložili pokutu vo výške 2.062.856 Eur a táto bola následne moderovaná najvyšším súdom na sumu 1.031.428 Eur. Zároveň poukázal na to, že na rozdiel od žalobcu, v prípade spoločnosti ASBIS SK spol. s r. o., orgány verejnej správy nezohľadnili žiadnu poľahčujúcu okolnosť, ktorá by mala vplyv na výšku pokuty.

51. Sťažovateľ zosumarizoval, že najvyšší súd krajský súd nezaviazal k tomu, aby automaticky znížil pokutu uloženú žalobcovi na 50% pôvodnej výšky, ale aby v prvom rade preskúmal, či je potrebné a ak áno, z akého dôvodu je potrebné túto pokutu znížiť. V prípade, ak by dospel k záverom, že zníženie pokuty je dôvodné, mal vyhodnotiť a odôvodniť konkrétne stanovenú výšku úľavy z pokuty. Sťažovateľ tvrdí, že v rámci tohto úkonu mal krajský súd vychádzať z okolností uvedených v § 38 ods. 9 zákona č. 136/2001 Z. z. a z efektivity leniency programu. Tvrdil, že samotná skutočnosť, že žalobca a spoločnosť ASBIS SK spol. s r.o. boli účastníkmi jedného kartelu, nezakladá automaticky nárok na rovnaké percentuálne zníženie pokuty v prípade žalobcu, resp. každého ďalšieho účastníka predmetnej

kartelovej dohody. Poukázal na diskrečnú právomoc správnych orgánov v súvislosti s ukladaním pokút, ako aj na potrebu individualizácie administratívneho trestania.

52. Podľa sťažovateľa bola pokuta stanovená orgánmi verejnej správy v primeranej výške, nemala na žalobcu likvidačný charakter, resp. toto nebolo preukázané (čo potvrdil aj krajský súd v bode 97 napadnutého rozsudku), a preto nemožno súhlasiť s akýmkoľvek jej znižovaním. V kasačnej sťažnosti (body 31 až 43) prezentoval žalovaný následne metodiku výpočtu samotnej pokuty a kritériá, na ktoré prihliadal pri jej výpočte (ukladaní) argumentujúc tak zákonnosťou a primeranosťou pokuty.

53. V súhrne má sťažovateľ za to, že neexistujú žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali znižovanie pokuty uloženej žalobcovi. Naopak, moderácia pokuty na úroveň 50% z pôvodne uloženej pokuty spochybňuje relevanciu, resp. účinnosť programu zhovievavosti, keď napr. v súdnej veci bola žalobcovi uložená pokuta práve v tejto výške, avšak - ako to uviedol aj sám krajský súd v bode 94 rozsudku - na žalobcu sa program zhovievavosti neuplatnil. Tento teda na základe rozhodnutia krajského súdu získal úľavu na pokute v rovnakej percentuálnej výške, v akej by bola uložená podnikateľovi, ktorý by s úradom výrazne spolupracoval, čo podľa názoru sťažovateľa predstavuje aj zásah do rovnosti zaobchádzania.

54. Neadekvátne znižovanie pokút súdmi - podľa sťažovateľa - znamená, že účastníkom kartelu sa oplatí riskovať, keďže riziko ich prípadného odhalenia a potrestania za protiprávne správanie môže byť u nich prevážené ziskami dosiahnutými z protiprávneho správania. V tejto súvislosti pripomenul, že v čase rozhodovania druhostupňového správneho orgánu v súdnej veci mal žalobca za rok 2015 obrat 50.674.393 Eur, pričom mu rozhodnutím krajského súdu bola pokuta uložená orgánmi verejnej správy znížená na sumu 71.412 Eur.

55. V kontexte individualizácie sankcie poukázal sťažovateľ na to, že vo veci iného účastníka toho istého kartelu, ktorý je predmetom tohto konania (konkrétne sa jedná o spoločnosť ABC Data, s. r. o.), krajský súd žalobu zamietol a napriek tomu, že kasačný súd následne tento rozsudok zrušil pre nedostatočné vysporiadanie sa s predloženými námietkami, je zřejmé, že každú vec je potrebné posudzovať osobitne.

56. V rámci podstatného porušenia jeho procesných práv postupom, resp. rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ namietal, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je dostatočne odôvodnený. Osobitne brojil proti tomu, že krajský súd sa nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v § 38 zákona č. 136/2001 Z. z., resp. v metodickom pokyne, ktorým sa žalovaný, resp. prvostupňový orgán vo veci riadia.

57. Sťažovateľovi vôbec nie je zřejmé, od čoho sa odvíja, resp. k čomu sa viaže krajským súdom uskutočnené zníženie pokuty uloženej žalobcovi o 50% - či je to závažnosť konania, dĺžka protiprávneho konania, následky protiprávneho konania, k spolupráci, k neaplikovaniu dohody, či k inej okolnosti relevantnej pre určenie pokuty.

58. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, sťažovateľ poukázal na to, že ak krajský súd moderoval ním uloženú pokutu (o 50%) zmenou rozhodnutia orgánov verejnej správy, bol povinný detailne odôvodniť, na čo prihliadal a z čoho vychádzal, z akých relevantných zákonných ustanovení, čo však neurobil. V napadnutom rozsudku absentuje identifikovanie okolností a miera, akou tieto prispeli k záveru, ku ktorému krajský súd v konaní dospel.

59. Z rozsudku krajského súdu - podľa názoru sťažovateľa - vôbec nevyplýva, že by tento inak posúdil okolnosti, z ktorých vychádzali orgány verejnej správy pri určovaní výšky pokuty, ako ani to, že by krajský súd zohľadňoval osobitné majetkové pomery žalobcu. Odkaz, príp. citáciu súvisiacej právnej úpravy nepovažuje sťažovateľ za postačujúcu. Rovnako považuje za nepostačujúce, aby krajský súd takéto podstatné zníženie pokuty odôvodňoval len všeobecnými právnymi kategóriami (k tomu pozri bod 78 kasačnej sťažnosti). Práve všeobecnosť dôvodov zníženia uloženej pokuty vytvára priestor pre negatívny vývoj rozhodovacej praxe.

60. V súvislosti s kvalitou a požiadavkami odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, poukázal sťažovateľ na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

61. Napokon opätovne odkázal kasačný súd na to, že najvyšší súd v zrušujúcom rozsudku vo veci (čl. I tohto rozsudku) neinštruoval krajský súd právne záväzným spôsobom k tomu, aby znížil pokutu žalobcu na 50% pokuty uloženej orgánmi verejnej správy, ale - naopak - poukazoval na závažnosť

posudzovaného protiprávneho konania, keď uviedol, že zníženie pokuty krajským súdom v tak výraznej výške, za dohodu konkurentov, ktorí intenzívne a otvorene medzi sebou diskutovali o zložke ceny a nevylučovali ani ďalšiu vzájomnú spoluprácu, nie je v danom prípade opodstatnené a okrem iného môže ohroziť účinnosť programu zhovievavosti.

62. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti požiadal súd o nariadenie pojednávania, a to s prihliadnutím na verejný záujem vo veci. V závere kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd (Najvyšší správny súd Slovenskej republiky - ďalej aj ako „najvyšší správny súd“) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu.

IV.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti žalovaného

63. Ku kasačnej sťažnosti žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 25. augusta 2021, v ktorom spochybňuje právnu argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v podanej kasačnej sťažnosti.

64. V konkrétnostiach namieta, že by situácia spoločnosti ASBIS SK spol. s r. o. a žalobcu bola odlišná len na tom základe, že orgánmi verejnej správy uložená pokuta bola v prvom prípade podstatne vyššia ako tomu bolo v prípade žalobcu v tejto veci. Za relevantné považuje to, že v oboch prípadoch sa ako základnej položky pokuty vychádzalo zo sumy tvoriacej 1% z obratu, pričom vzhľadom na to, že obrat spoločnosti ASBIS SK spol. s r. o. bol iný ako obrat žalobcu, orgánmi verejnej správy bola aj v inej výške ustálená „východisková“ výška pokuty.

65. Podľa názoru žalobcu, ak by sťažovateľ v rámci administratívneho konania riadne prihladal na okolnosti uvedené v § 38 ods. 9 zákona č. 136/2001 Z. z., nemohol by dospieť k záveru, že žalobcovi uloží rovnakú pokutu ako ostatným účastníkom kartelovej dohody. Orgány verejnej správy mali - podľa názoru žalobcu - pri určení výšky jeho pokuty vychádzať z nižšej percentuálnej hodnoty ako je 1% z obratu.

66. Žalobca poukázal aj na rozhodnutie kasačného súdu vo veci sp. zn. 8Sžhk/1/2016, ktoré sa týka veci iného účastníka kartelovej dohody (eD' Slovakia s.r.o.) a v rámci ktorej mal kasačný súd ustáliť, že je nesprávny záver úradu, podľa ktorého nie je rozhodujúce, aký majetkový prospech jednotliví účastníci kartelovej dohody získali.

67. Žalobca sa nestotožnil ani s tvrdením sťažovateľa o neadekvátnom znižovaní pokút súdmi (ako okolnosti dopadajúcej na prevenciu a odstrašujúci účinok ukladaných pokút), keď uviedol, že ak by sa subjekt dopúšťal protiprávneho konania v režime recidívy, ukladala by sa mu prísnejšia sankcia. Podľa názoru žalobcu je pokuta, ktorá mu bola uložená rozsudkom krajského súdu, dostatočne prísna a jej uložením bude dostatočne naplnený aj represívny charakter sankcie.

68. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu považuje žalobca za dostatočné. Tvrdí, že z odôvodnenia krajského súdu je zrejmé, že súd bral pri posudzovaní výšky uloženej pokuty do úvahy dĺžku trvania porušovania zákona spočívajúceho v účtovaní si manipulačného poplatku, ktorá dĺžka je v prípade žalobcu 0 dní, ako i výšku majetkového prospechu získaného žalobcom v dôsledku účtovania manipulačného poplatku, čo je u žalobcu 0 Eur, konštatujúc, že v prejednávanom prípade nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu. Má za to, že z „obsahu rozhodnutia ako celku je zrejmé, že pri ukladaní pokuty prihliadal krajský súd najmä na skutočnosť, že žalobca nemal z dohody žiaden majetkový prospech a dohodu nezaviedol do praxe“. Tvrdenie žalovaného o nedostatočnom odôvodnení sankcie, resp. jej zníženia považuje žalobca za účelové.

69. Žalobca napokon tvrdí, že účelovým je aj tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd nerešpektoval právny názor kasačného súdu vyslovený v skoršom rozsudku vo veci. Má za to, že krajský súd rozhodol „rešpektujúc právny názor najvyššieho súdu tak, že pokutu uloženú úradom znížil vzhľadom na poľahčujúce okolnosti spomenuté už vyššie v maximálnej možnej miere, resp. na sumu 71.412 Eur, ktorá suma predstavuje 50% sumy vyrubenej úradom.“

70. Z vyššie uvedených dôvodov žiada, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú zamietol.

V.

Konanie na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky, právne posúdenie veci

71. Prejednávaná vec bola dňa 13.09.2021 predložená na rozhodnutie najvyššiemu správneému súdu a náhodným výberom technickými a programovými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bola vec pridelená na rozhodnutie senátu 4S - sp. zn. 4Shk/1/2021 (senát 4S kasačného súdu - predsedníčka senátu: JUDr. Monika Valašiková, PhD., LL.M., členovia senátu: JUDr. Zuzana Mališová a prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.).

72. Na základe rozhodnutia predsedu najvyššieho správneho súdu zo dňa 18. novembra 2021 - sp. zn. 4Shk/1/2021- bola JUDr. Monika Valašiková, PhD., LL.M z konania a rozhodovania v prejednávanej veci vylúčená z dôvodu, že v súdnej veci spolurozhodovala ako sudkyňa Krajského súdu v Bratislave. V súlade s výrokom II rozhodnutia podľa predchádzajúcej vety bola ako predsedníčka senátu v súdnej veci určená JUDr. Petra Příbelská, PhD. O tejto skutočnosti boli účastníci konania riadne upovedomení, a to dorúčením rozhodnutia predsedu kasačného súdu podľa prvej vety.

73. Vzhľadom na dlhodobé zdravotné problémy členky senátu 4S - JUDr. Zuzany Mališovej, bola táto členka senátu v súlade s účinným znením Rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (účinnosť od 01.01.2024) v rámci rozhodovania vo veci zastúpená sudcom JUDr. Michalom Dzurdíkom, PhD.

74. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, o podanej kasačnej sťažnosti žalovaného proti napadnutému rozsudku krajského súdu rozhodoval senát najvyššieho správneho súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku. Tento preskúmal rozsudok správneho súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a) SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP), deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk podľa (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP) po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

75. Skôr ako kasačný súd pristúpi k meritórnemu odôvodneniu tohto rozsudku, poukazuje na skutočnosť, že hoci sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti požiadal o nariadenie pojednávania pre účely rozhodnutia o podanej kasačnej sťažnosti, najvyšší správny súd dospel k záveru, že nariadenie pojednávania v súdnej veci potrebné nie je. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ brojil primárne proti nesprávneému právneému posúdeniu veci, nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku krajského súdu a namietal, že krajský súd v rámci nového konania a rozhodovania vo veci nepostupoval podľa skôr vysloveného právneho názoru najvyššieho súdu (čl. I tohto rozsudku), ako aj berúc do úvahy detailnosť právnej argumentácie obsiahnutej v kasačnej sťažnosti, boli všetky námietky sťažovateľa kasačným senátom vyhodnotené ako preskúmateľné bez potreby nariadenia pojednávania. Už len pre úplnosť kasačný súd dodáva, že tak, ako to naznačil aj sťažovateľ, o potrebe nariadenia pojednávania pred najvyšším správnym súdom rozhoduje samotný kasačný súd (§ 455 SSP).

76. Z procesného hľadiska kasačný súd poukazuje ďalej na to, že v petite kasačnej sťažnosti žalovaný požiadal o zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu v celom rozsahu a o vrátenie veci na ďalšie konanie krajskému súdu. Ako je to však uvedené vyššie v tomto rozsudku (bod 46), žalovaný v kasačnej sťažnosti jednoznačne vymedzil že ňou napáda len ten výrok rozsudku krajského súdu, ktorým tento rozhodol o sankčnej moderácii. Navyiac, sťažovateľ výslovne uviedol, že výrok, ktorým bola zvyšná časť žaloby zamietnutá a výrok o náhrade trov konania, nenapáda.

77. Keďže žalobca kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu (č. k. 1S/93/2019-296 zo dňa 24. júna 2021) nepodal, rozsah kasačného prieskumu bol vymedzený v zásade kasačnou sťažnosťou žalovaného, a to tak, že ním je zákonnosť rozhodnutia krajského súdu v časti sankčnej moderácie. Toto kasačné konanie sa preto žiadnym spôsobom nedotýka zamietajúceho výroku rozsudku krajského súdu. Na strane druhej, vzhľadom na skutočnosť, že po zrušení výroku rozsudku krajského súdu v časti sankčnej moderácie bude na správnom súde realizované ďalšie konanie vo veci, v časti trov konania ide o závislý výrok vo vzťahu k prvému výroku predmetného rozsudku a hoci žalobca ani žalovaný predmetný výrok o trovách nenapadli, kasačný súd ho musel z uvedeného dôvodu zrušiť.

78. Ako to vyplýva z čl. III tohto rozsudku, kasačná sťažnosť žalovaného bola koncipovaná na troch kasačných dôvodoch. Okrem nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom to bolo aj podstatné porušenie procesných práv žalovaného krajským súdom, ako aj to, že tento sa mal odkloniť od právne záväzného názoru vyjadreného kasačným súdom v skoršom rozsudku vo veci.

79. Z hľadiska priorit jednotlivých námietok (pre účely kasačného prieskumu) bolo potrebné primárne preskúmať, či krajským súdom uplatnená sankčná moderácia je dostatočne odôvodnená. Ak áno, až sekundárne by bolo dôvodné hodnotiť vecnú správnosť právnych názorov krajského súdu, príp. to, či sa tento neodklonil od skoršieho záväzného právneho názoru kasačného súdu.

80. Medzi účastníkmi konania nie je sporné - a toto jednoznačne vyplýva tak z výrokovej časti napadnutého rozsudku, ako aj z jeho odôvodnenia - že krajský súd znížil pokutu uloženú žalobcovi orgánmi verejnej správy zo sumy 142.823 Eur na sumu 71.412 Eur, t. j. cca 50% pôvodnej sumy. Samotnú právomoc krajského súdu uloženú pokutu moderovať žalovaný nespochybňuje.

81. Rozpor medzi účastníkmi konania je v kontexte napadnutého rozsudku krajského súdu v tom, či moderácia pokuty, jej rozsah a nadväzujúca kvalita odôvodnenia moderácie takéhoto rozsahu (50%) zodpovedá zákonným požiadavkám, resp. požiadavkám kladeným na kvalitu odôvodnenia rozhodnutí súdov či už cez prizmu rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky alebo Európskeho súdu pre ľudské práva. Kým žalobca má za to, že tomu tak je, sťažovateľ (žalovaný) tvrdí, že neexistuje zákonný dôvod na moderáciu takéhoto rozsahu (50%) a najmä to, že zníženie pokuty zo strany krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené.

82. Hneď v úvode tejto časti odôvodnenia je potrebné uviesť, že akokoľvek žalobca deklaroval vo vyjadrení k podanej kasačnej sťažnosti okolnosti, z ktorých mal krajský súd vychádzať v rámci moderácie pokuty, a ktoré by mali byť - podľa žalobcu - z napadnutého rozhodnutia ako celku je zrejmé, najvyšší správny súd tento názor žalobcu nezdieľa. Naopak, javí sa, že samotné vyjadrenie žalobcu minimálne v časti odôvodnenia sankčnej moderácie je akýmsi čiastočným interpretačným doplnením toho, čo v napadnutom rozsudku absentuje. Žalobca napr. tvrdí, že krajský súd zrejme pri znižovaní pokuty prihliadal na to, že manipulačný poplatok žalobca realizoval 0 dní, že jeho majetkový prospech z kartelu je 0 Eur a pod.. Tieto úvahy žalobcu však z napadnutého rozsudku - ako meritórne odôvodnenie sankčnej moderácie - výslovne nevyplývajú.

83. Krajský súd nielenže neodôvodnil, prečo pokutu znížil (o 50% pôvodnej sumy), ale - naopak - fakticky potvrdil, že jej výšku orgány verejnej správy určili správne (prihliadajúc na okolnosti veci - napr. bod 90 napadnutého rozsudku, príp. bod 94 napadnutého rozsudku, v ktorom krajský súd uvádza: „Za účasť v kartelovej dohode mu bola uložená pokuta, ktorá zohľadňovala poľahčujúce okolnosti, ktoré žalovaný vo svojom rozhodnutí vymenoval a to v dolnej hranici zákonom určeného rozpätia, ktorá bola ešte znížená o 30%.“).

84. K presvedčivosti moderácie pokuty v uvedenom rozsahu (50%) neprispieva ani to, že z rozsudku najvyššieho súdu, na ktorý krajský súd kasačný súd upozornil už v skoršom zrušujúcom rozsudku - je uvedená požiadavka prísneho potrestania subjektov participujúcich na protisúťažnom konaní. Potrebu uplatnenia tohto prístupu potvrdil aj sám krajský súd v bode 92 napadnutého rozsudku. Napriek tomu však v rozsudku neposkytuje žiadne vyčerpávajúce odôvodnenie, prečo v prípade žalobcu pristúpil k zníženiu pokuty, ktorá - podľa vlastného znenia rozsudku - mala byť žalovaným v administratívnom konaní určená správne, resp. tomuto určeniu pokuty orgánmi verejnej správy krajský súd v odôvodnení nič nevytkol.

85. Rovnako krajský súd nezaujal vo veci stanovisko, že by zníženie pokuty bolo dôvodné napr. vzhľadom na to, že jej pôvodná výška by mohla mať na žalobcu likvidačný dopad. Naopak, krajský súd v napadnutom rozsudku neodôvodnil, prečo moderoval žalobcovi uloženú pokutu až o 50%, keď kasačný súd už vo veci skôr uviedol, že takéto výrazné zníženie pokuty je opodstatnené pri tzv. programe zhovievavosti. Tak v bode 94 („Žalobca neprispel svojou vlastnou iniciatívou k odhaleniu alebo preukázaniu dohody obmedzujúcej súťaž.“), ako aj v bode 96 napadnutého rozsudku pritom krajský súd výslovne uvádza, že podmienky zníženia pokuty o 50% - cez prizmu tzv. programu zhovievavosti - na strane žalobcu splnené neboli.

86. Ako jediným materiálnym odôvodnením zníženia pokuty uloženej žalobcovi orgánmi verejnej správy o 50% sa preto javí druhá veta bodu 97 odôvodnenia napadnutého rozsudku: „Suma 71 412 eur predstavuje 50% sumy vyrubenej orgánom verejnej správy, zohľadňuje všetky okolnosti daného prípadu a javí sa ako dostatočne vysoká, spôsobilá odradiť žalobcu v budúcnosti od podobných praktík pri zohľadnení skutočnosti, že konanie žalobcu je kvalifikované ako jedna z najnebezpečnejších foriem protisúťažného konania, ktoré je potrebné prísne postihnúť.“. Takéto odôvodnenie zníženia pokuty, a to navyiac v uvedenom rozsahu, je podľa názoru kasačného súdu až neprimerane všeobecné, neadresné a absentuje v ňom zložka reflektujúca na potrebu individualizácie postihu.

87. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, prečo krajský súd aplikoval vo veci koeficient zníženia práve o 50% (oproti pôvodnej sume pokuty). Bolo to preto, že orgán verejnej správy neprihliadal na niektorú poľahčujúcu okolnosť, na ktorú potom prihliadol sám krajský súd, a preto pokutu znížil? Bolo to preto, že orgán verejnej správy v rozpore so zákonom prihliadal na nejakú priťažujúcu okolnosť, na ktorú prihliadať nemal? Bolo to preto, že inému účastníkovi dohody za identických podmienok bola uložená identická alebo obdobná pokuta? Ak áno, o ktorého účastníka dohody ide? Ako porovnal krajský súd príslušné skutkové okolnosti a uložené pokuty? Je pokuta v súlade so zákonnými požiadavkami, t. j. pri jej určovaní sa prihliadalo na všetky relevantné determinanty, avšak - napriek tomu - je neprimeraná? Ak áno, na základe čoho dospel krajský súd k záveru o neprimeranosti (príp. likvidačnej povahe pokuty)? Obdobných otázok, na ktoré kasačný súd v rozsudku nenachádza odpoveď, je viac. Ich podstata však v každom prípade smeruje k tomu, že ak správny súd pristupuje k moderovaniu pokuty uloženej účastníkovi konania orgánom verejnej správy, je nevyhnutné, aby v rozsudku explicitne, resp. konkrétne a vyčerpávajúco a) materiálne odôvodnil, prečo tak robí, t. j. aké okolnosti vyvolali potrebu moderácie, resp. potrebu odchýlenia sa od pôvodnej sankcie a b) materiálne odôvodnil konkrétny rozsah uplatnenia moderačnej právomoci.

88. V tejto súvislosti nie je možné opomenúť ani to, že v zmysle § 198 ods. 1 písm. a) SSP je zákonným predpokladom pre uplatnenie sankčnej moderácie správnym súdom to, že táto sa realizuje na základe „ním vykonaného dokazovania“, ako aj to, že sankcia uložená orgánom verejnej správy „je neprimeraná povahe skutku“ alebo by „mala pre žalobcu likvidačný charakter“. Z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva, či, resp. aké dokazovanie vo veci uskutočnil, ako ani tvrdenie správneho súdu o tom, že by orgánom verejnej správy uložená pokuta v pôvodnej výške mala byť neprimeraná, príp. že by mala na žalobcu likvidačný charakter (k tomu pozri bod 87 tohto rozsudku).

89. V súhrne je potrebné doplniť, že sankčná moderácia, ktorou disponujú správne súdy podľa príslušných ustanovení SSP, by z dôvodu jej podstaty mala byť uplatňovaná obozretne, a to práve vzhľadom na to, že sa ňou fakticky vstupuje do správneho uváženia, ktorým disponujú orgány verejnej správy, a ktoré má inak relatívne obmedzenú možnosť súdneho prieskumu. Aj preto sú zákonné limity sankčnej moderácie viazané na súdom vykonané dokazovanie a jej predpoklady sú vymedzené zákonnými kategóriami ako „neprimeranosť“ a „likvidačný charakter“. Riadne a najmä presvedčivé odôvodnenie toho, že aspoň jedna z týchto skutočností vo veci nastala, resp. bola identifikovaná, pritom zaťažuje súd, ktorý sankčnú moderáciu uplatňuje.

90. Podľa § 139 ods. 2 SSP, v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax.

91. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, v správnom súdnictve práve odkazom na ustanovenie § 139 ods. 2 SSP. Odôvodnenie rozhodnutia musí sledovať účel vyložiť dôvodnosť a zákonnosť tohto záverečného úsudku správneho súdu. Odôvodnenie rozhodnutia je tiež prostriedkom kontroly správnosti postupu správneho súdu pri vydávaní rozhodnutia z hľadiska možnosti preskúmania tohto rozhodnutia na základe podaného opravného prostriedku, ako aj prostriedkom kontroly súdnej moci verejnosťou. Rozhodnutie správneho súdu, ktoré je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre nezrozumiteľnosť nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

92. Strohé tvrdenie o tom, že pokuta i v zníženej výške zohľadňuje všetky okolnosti veci (pozn.: bez konkretizácie toho, ktoré okolnosti bral krajský súd do úvahy) a že i moderovaná pokuta má potenciál pôsobiť na účastníka preventívne, predstavuje podľa kasačného súdu - v okolnostiach súdnej veci - nedostatočné odôvodnenie uplatnenej sankčnej moderácie, keďže tomuto záveru správneho súdu zároveň nepredchádzajú širšie justičné úvahy (k tomu pozri napr. body 87 až 91 tohto rozsudku).

93. Najvyšší správny súd uvádza, že ďalšími kasačnými dôvodmi obsiahnutými v kasačnej sťažnosti žalovaného sa v tomto konaní nezaoberal, keďže zistil, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je vo veci tvoriacej jadro kasačnej sťažnosti dostatočne odôvodnený, resp. je nepreskúmateľný.

94. Napokon najvyšší správny súd dopĺňa, že hoci si uvedomuje, že vec krajskému súdu vracia druhýkrát, v nadväznosti na aktuálnu právnu úpravu a rozhodovaciu prax, nemôže sám uplatniť vo veci moderačný prieskum, príp. sankciu sám moderovať - „Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o kasačnej sťažnosti v rámci súdneho prieskumu rozsudku, ktorým sa realizovalo moderačné oprávnenie krajského súdu, nemá už obdobné oprávnenie ako krajský súd a sám už súdnu úvahu krajského súdu o moderácii výšky pokuty nahradiť nemôže. Vo vzťahu k diskreícii súdu I. stupňa môže kasačný súd hodnotiť len skutočnosť, či krajský súd neprekročil zákonom stanovené medze správneho uváženia, či z nich nevybočil alebo voľné uváženie nezneužil, či je jeho súdna úvaha preskúmateľná.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Asan/14/2017 zo dňa 09.05.2019).

95. Na základe vyššie uvedených skutočností, najvyšší správny súd napadnutý rozsudok krajského súdu v časti prvého výroku, ktorým došlo k moderácii pokuty uloženej žalobcovi rozhodnutiami orgánov verejnej správy (§ 462 ods. 1 SSP), ako aj v časti náhrady trov konania zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Správny súd sa v rámci ďalšieho konania najmä podrobne a výslovne vysporiada s tým, či sú vo veci splnené zákonné podmienky pre moderáciu pokuty (§ 198 ods. 1 písm. a) SSP), ozrejmi, aké dôkazy vykonal, odôvodní neprimeranosť, príp. likvidačný charakter pokuty, ktorú žalobcovi uložili orgány verejnej správy (ak dospeje k záveru, že táto taká je), uvedie, na základe čoho dospel k záveru o neprimeranosti, príp. likvidačnej povahe pokuty, výslovne vymedzí a opíše okolnosti, na základe ktorých pristúpi k prípadnej moderácii pokuty a vyčerpávajúco odôvodní, prečo pristúpil k moderácii v konkrétnom rozsahu (ak sankčnú moderáciu uplatní).

96. Podľa § 467 ods. 3 SSP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd (v časti) zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (pozn.: po zmene právnej úpravy týkajúcej sa súdnej sústavy sa vec vracia Správnomu súdu v Bratislave, nie Krajskému súdu v Bratislave), v súlade s vyššie citovaným ustanovením, o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne správny súd.

97. Toto rozhodnutie prijal senát kasačného súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.